

Інформаційне забезпечення реформування державного управління

Оксана Скляренко,
*магістр державного управління,
головний консультант відділу
інформаційної безпеки та
міжнародних інформаційних
відносин НІПМБ при
РНБО України*

Питання реформування державної служби, перспектив її розвитку розглядаються у рамках наукової дискусії з конституційної реформи, зокрема відомими українськими аналітиками, які обговорюють стратегію зміцнення державної служби в ході її реформування і роль політичного керівництва в організації та здійсненні цього процесу. Західна політологія, особливо англо-американська, активно займається питаннями реформування державної служби. Ця проблематика представлена в працях таких її представників, як Е. Пейдж, Ф. Хіді, Ж. Ебербах та ін. Здійснений ними аналіз функціонування державного апарату провідних країн Заходу дає можливість зрозуміти природу взаємовідносин сфери політики та держслужби [8, 9].

Фундаментальний внесок у розроблення моделей державної служби та її реформування, моделей взаємовідносин політичної влади, адміністративного апарату і громадського суспільства був поповнений вченими: М. Вебер, М. Крозьє, К. Сикстон, С. Ейзенштадт, Ф. Ріггс та ін.

Проблематиці реформування держслужби достатньо значна увага приділяється у літературі з політико-адміністративного управління, в якій знайшли відображення дослідження мережевого та різних менеджеріальних підходів, пов'язаних з розробленням проблематики "нового державного менеджменту". В його основі лежить теорія раціонального вибору та ринкових установок у цілому, що базуються на інституціональній теорії [6, 5, 4].

Вітчизняна політологічна література не володіє поки що значною кількістю досліджень з проблеми реформування державної служби. Та невелика кількість праць, що існує, представлена у працях Н. Нижника, А. Чемерис.

Найбільшу цікавість до проблематики функціонування державної служби та її реформування виявляє російська правова наука. У працях Г. Атаманчука, Л. Окунькова, Ю. Тихомірова та інших авторів широко розглянуті питання сутності державної служби, її нерозривного зв'язку з громадянами.

Не зважаючи на досить великий обсяг наукової літератури, присвяченої різним аспектам реформування державної служби у нашій країні та за кордоном, аналіз реформування державної служби як елементу створення позитивного іміджу країни розкрито недостатньо. Необхідністю заповнення існуючої лакуни визначена актуальність пропонованого дослідження.

Основна мета статті полягає у дослідженні інформаційного забезпечення сучасного етапу реформування державної служби, тобто політико-адміністративного процесу радикальної її перебудови у відповідності з фундаментальними змінами суспільства [1,2].

Означена мета конкретизується у таких дослідницьких завданнях:

- розкриття змісту методу інформаційного впливу як політико-адміністративного процесу;
- аналіз у цьому контексті об'єктивних передумов та виявлення основних проблем реформування державної служби в інформаційному суспільстві.

Засоби інформаційного впливу безпосередньо на людину, соціальні групи та соціум у цілому почали розробляти в межах концепції "психологічних війн" (Цей термін уперше ввів до наукового обігу 1920 року британський історик Дж. Фуллер, який аналізував події Першої світової війни). Почалися розроблення теоретичних засад впливу на психологію людини, масову свідомість, практичних методик у ході "психологічних операцій" [11, с. 65—66].

Розвиток технологій інформаційних впливів у новітній історії завжди тісно пов'язаний з еволюцією засобів масової інформації. Можемо стверджувати, що ЗМІ є базисом західної демократії, а інформаційні впливи — її основним інструментом самозбереження [1].

Поєднують різні засоби масової комунікації в єдиний інформаційний ресурс, коли одна й та сама інформація у різному вигляді і за різних умов подається в онлайн-режимі в Інтернеті на веб-сайті та в анонсах на телеканалі, в короткому повідомленні на розважальному музичному радіоканалі, у теленовинах, у вигляді статті в газеті чи в аналітиці спеціалізованого журналу, що забезпечує можливість масованого впливу на масову свідомість.

Державна служба як соціальний інститут завжди цілювала дослідників, які прагнули знайти джерела, підстави для її формування в різних регіонах і культурах. Вони намагаються осягти її корені, знайти те загальне, що є в певному виді людської діяльності.

Із виникненням Інтернету з'явилися нові методи інформаційного впливу, орієнтовані саме на цю технологію. Однак стихійне розповсюдження інформації в Інтернеті підтримує монополію глобальних ЗМІ на управління політичною поведінкою громадян, робить неможливим організацію блокування небажаної інформації.

Будь-який витік альтернативної інформації може стабілізувати ситуацію. Так, мережа Інтернет завжди пропонує інформаційний продукт у максимально широкому спектрі. Таким чином, змінити базові установки Інтернет-користувача за допомогою традиційних ЗМІ практично неможливо [7]. Отже, коли розповсюдження інформації через традиційні ЗМІ мало такі обмеження, як висока собівартість та технологічна складність процесу, мережеві та мультимедійні технології стали доступними більшості і будь-хто може використовувати ЗМІ не лише як споживач, а й як виробник медіапродукції. Глобальна електронна мережа певним чином урівнює можливості традиційних, впливових суб'єктів впливу, які не мають значних фінансових ресурсів, але можуть створити привабливий образ.

Кажучи про інформаційну прозорість та відкритість органів влади, зокрема місцевих, треба відзначити важливу роль різноманітних способів інформування населення, включно з друкованими та електронними ЗМІ, спеціалізованих веб-сайтів, а також наявності чинників зовнішнього та внутрішнього інформаційного впливу.

Згідно з рекомендаціями, виробленими Всесвітнім банком, не зважаючи на суттєву роль місцевої друкованої преси та місцевого телебачення, найважливішим (і найдешевшим) інформаційним джерелом для місцевого населення є АМ-радіостанції, які, з одного боку, не потребують потужних передавачів, а з іншого, можуть не тільки презентувати

актуальні новини, а й проводити інтерактивні обговорення, ток-шоу, використовувати інші можливості для забезпечення зворотного зв'язку між владою та населенням [3, 7].

Водночас належить розуміти, що цілеспрямована управлінська дія, крім результатів, на які розраховує і які отримує суб'єкт дії, спричиняє й побічні, що продовжують жити згідно з їх логікою. З часом вони створюють наслідковий ефект, що потребує нового управлінського рішення.

Зростання впливу засобів масової інформації на динаміку соціальних і комунікаційних процесів вказує на необхідність створення ефективною системи управління інформаційним простором. Тому, не зважаючи на велику кількість законодавчих і підзаконних актів, ухвалених в Україні, очевидною є не тільки невизначеність структури державної інформаційної політики, а й самого розуміння інформаційно-психологічної безпеки як одного з головних елементів національної безпеки.

У цьому контексті, наприклад, набуттям важливого для України досвіду було б детальне вивчення динаміки громадської думки, що віддзеркалювала, приміром, ставлення щодо вступу до НАТО у країнах Центральної та Східної Європи. Відомо, що до проведення потужних інформаційних кампаній воно було здебільшого негативним, у той час як спільні зусилля урядів та ряду інших організацій, спрямовані на якомога детальніше ознайомлення населення з усіма можливими наслідками такого кроку, призводили до можливості зробити дійсно відповідальний, усвідомлений вибір, результатом якого було позитивне голосування на загальнонаціональних референдумах.

Отже, у процесі дослідження інформаційного забезпечення державного реформування визначено знання та вміння взаємодії органів державної влади зі ЗМІ, оволодіння якими має бути суттєвим для базової професійної підготовки державних службовців України, враховуючи наявність зовнішніх та внутрішніх інформаційних впливів.

Аналіз досліджуваного масиву інформаційних джерел допоміг авторці виробити власний підхід до розв'язання поставлених у роботі завдань, що ґрунтується на творчому синтезі застосовуваних концепцій і тлумачень, але з урахуванням специфіки проблематики і нагальних потреб формування позитивного міжнародного образу України.

Тому питання інформаційного впливу можливо співставити з загальним поняттям інформаційного суверенітету нації. Насамперед інформаційний суверенітет — це одна з форм захисту національних інтересів, серед яких консолідована єдність нації в духовній, культурологічній, ментально-традиційній та деяких інших сферах є запорукою існування нації в сучасному геополітичному просторі. У такому середовищі метод інформаційного впливу виступає

принциповим, необхідним, але одночасно найбільш вразливим та неоднозначним феноменом і явищем, яке ситуативно формується на потребу тим чи іншим заходам політичного характеру в державі.

Водночас потребує вирішення проблема створення загальнодержавної інформаційної інфраструктури, відповідних організаційних структур, що формуватимуть систему збереження, опрацювання та розповсюдження інформації, відповідатимуть за розроблення, впровадження і супровід новітніх інформаційних технологій, здійснюватимуть контроль загальнонаціонального інформаційного простору і моніторинг інформаційно-психологічного впливу інформаційних ресурсів на теренах України. Особливого значення набувають проблеми управління національним комунікативним простором та законодавче закріплення за ЗМІ провідного ресурсу державного управління як основного інструмента застосування механізму протидії широкомасштабним інформаційно-психологічним атакам і інформаційній експансії.

Список використаної літератури

1. Баранов А. Информационный суверенитет или информационная безопасность? / А. Баранов // Национальная безопасность и оборона. — 2001. — № 1. — С. 70—76.
2. Бухарин С. Н. Методы и технологии информационных войн / С. Н. Бухарин, В. В. Цыганов. — М.: Акад. проект, 2007. — 382 с.
3. Ващенко К. О. Політичний аналіз і прогноз у дослідженні сучасного суспільства / К. О. Ващенко // Трибуна. — 2007. — № 1/2. — С. 42—43.
4. Гаврилов І. Розвиток інформаційного простору: нові можливості, нові загрози / І. Гаврилов // Національна безпека і оборона. — 2001. — № 1. — С. 77—79.
5. Ярочкин В. М. Информационная безопасность / В. М. Ярочкин. — М.: Междунар. отношения, 2000. — 400 с.
6. Інформаційна політика України: європейський контекст / Л. В. Губерський, Є. Є. Камінський, Є. А. Макаренко [та ін.]. — К.: Либідь, 2007. — 360 с.
7. Пантелєєв В. Методи інформаційного впливу в мережі Інтернет / В. Пантелєєв. — Режим доступу : <http://www.politik.org.ua/vid/bookscontent.php3?b=28&c>. — Назва з екрану.
8. Лобанов В. Административные реформы: вызов и решения / В. Лобанов // Проблемы теории и практики управления. — 1998. — № 1. — С. 17.
9. Поляков Л. В. Обществознание. Книга для учителя / Л. В. Поляков. — Режим доступу : <http://www.prosv.ru/umk/obshestvoznaniye/8.html>. — Назва з екрану.
10. Самойленко В. Семь шагов. Как сделать реформы осмысленными и окончательными / В. Самойленко // Независим. газ. — 2000. — 14 берез.
11. Требін М. Інформаційне суспільство. Війни нової епохи / М. Требін // Віче. — 2002. — №4. — С. 64—68.

УДК 37.013.2

Умови організації педагогічної взаємодії: за матеріалами наукової літератури

Вікторія Кручек,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки
НУБіП України

У статті розглядаються погляди на творчу взаємодію діалогічного характеру як основу успішності
© Кручек В., 2009

навчання, будь-якого ділового та професійного спілкування та обґрунтовуються умови її організації.

В статтє рассматриваются подходы к творческому взаимодействию диалогического характера как основы успешности обучения, делового и профессионального общения и обосновываются условия его организации.

Гуманізація і демократизація, системна диференціація та індивідуальний підхід, що цілком зарекомендували себе як необхідні нині, знаходять широке віддзеркалення і в педагогічних прийомах, і в ідеях сучасної вищої школи. Прихильники антропологічної концепції гуманістичної освіти відстоюють право людини на автономію у власному розвитку. Ці ідеї практичні психологи і педагоги реалізують у численних альтернативних школах. Вони виступають проти систематичного навчання, вважаючи, що це сковує ініціативу учня і вчителя. Основна мета освітнього процесу в цьому випадку переноситься на те, щоб дати простір ши-